

**Finanční podpora z programů
OP PIK, OP TAK**
Seminář Úspory energií v podnicích

*Mezinárodní strojírenský veletrh
Výstaviště Brno, Česká národní expozice
9. 11. 2021*

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Ing. Miroslav Honzík, Ph.D.
Odbor infrastruktury pro MSP a
energetických programů

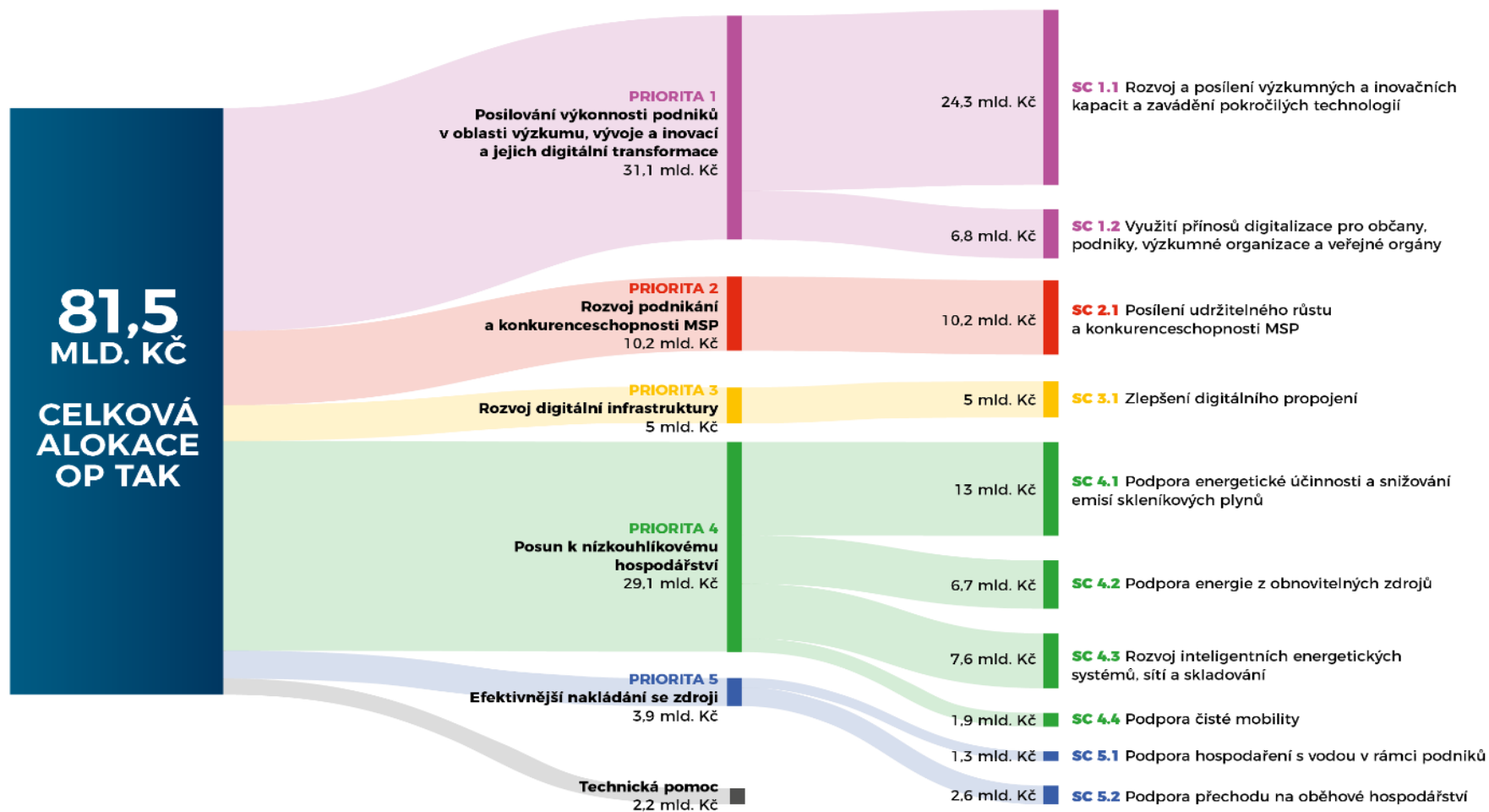
Obsah prezentace

- ✓ **Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost 2021 – 2027**
- ✓ **Specifický cíl 4.1 – Podpora opatření v oblasti energetické účinnosti OP TAK 2021 – 2027**
- ✓ **Program Úspory energie – Finanční nástroje**
- ✓ **Současný stav hodnocení VI. Výzvy programu Úspory energie OP PIK 2014 – 2020**
- ✓ **Stav implementace Programu úspory energie včetně ex-ante vyhodnocení I. až V. výzvy programu**

Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK) 2021 -2027

- ✓ **Programový dokument OP TAK byl v říjnu 2021 schválen vládou ČR** na základě závěrečného stanoviska k posouzení vlivů programu na životní prostředí (SEA) na Ministerstvu životního prostředí.
- ✓ V současné době je programový dokument **oficiálně předložen Evropské komisi k formálnímu vyjednávání.**
- ✓ **Vyhlášení prvních výzev OP TAK se pak očekává na konci 1Q roku 2022.**
- ✓ Cílem podporovaných aktivit by mělo být mj. **zmírnění negativních dopadů pandemie, zvýšení produktivity českých firem, jejich posun v globálních hodnotových žebříčkách,** a tím i posílení české ekonomiky a zvýšení životní úrovně obyvatel ČR. To vše v souladu s řešením environmentálních, společenských i jiných výzev, se kterými se bude ČR, resp. EU a zbytek světa nejen v průběhu třetí dekády 21. století potýkat.
- ✓ **Podpora bude rozdělena na nevratnou (dotace), návratnou (finanční nástroje), případně jejich kombinaci.** OP TAK se bude primárně zaměřovat na malé a střední podniky, **v některých případech však budou podpořeny i velké podniky (např. energetika či výzkum a vývoj).**
- ✓ Podpora bude zacílena **na celou ČR kromě území hl. m. Prahy.**

Celková alokace OP TAK 2021 – 2027

Specifický cíl 4.1 - Podpora opatření v oblasti energetické účinnosti OP TAK 2021 až 2027

- ✓ **Uvažovaná alokace cca 13 mld. Kč;**
- ✓ **Plnění energeticko-klimatických cílů**, konkrétně závazků vyplývajících ze **směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti** ve smyslu snížení úrovně konečné spotřeby energie ČR a splnění závazku nových úspor energie podle článku 7 směrnice, dále potřebě příspěvku k naplnění cílů ve vztahu k renovacím a výstavbě budov dle **směrnice 2010/31/EU o energetické náročnosti budov**.
- ✓ Podle požadavků vyplývajících ze směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti v platném znění je třeba **zohlednit požadavek adicionality; tzn., že se musí prokázat, že se jedná o úspory nad rámec úspor**, kterých by bylo dosaženo i bez činnosti povinných, zúčastněných nebo pověřených stran nebo prováděcích veřejných orgánů.
- ✓ **Konečná úspora energie** u projektů podpořených ze SC 4.1: **3,3 PJ** (indikativní cíl výsledků z projektů).

Specifický cíl 4.1 - Podpora opatření v oblasti energetické účinnosti OP TAK 2021 až 2027

- ✓ Pro projekty s CZV do 5 mil. Kč (3 mil. Kč) se uvažuje v rámci nového programového období pouze podpora pomocí finančního nástroje. **Model by měl spočívat v poskytnutí zvýhodněného úvěru na realizaci úsporného projektu včetně odpuštění splátek jistiny úvěru do maximální výše míry podpory dle GBER.** Ekvivalent podpory by měl být téměř srovnatelný se současnou podporou v rámci programu Úspory energie.
- ✓ Využití FN se předpokládá ve všech uvedených opatřeních, a to zejména ve formě úvěru či záruky (včetně podpory forfaitingu – odkupu pohledávek od ESCO firem), s možnou kombinací s dalšími formami podpory
- ✓ **Předpoklad vyhlášení I. výzvy v průběhu 2Q roku 2022.**
- ✓ **Příjemci podpory:** podnikatelské subjekty (malé, střední a velké podniky), přičemž v oblasti železniční dopravy i subjekty až ze 100 % vlastněné veřejným sektorem, dále rovněž zemědělství podnikatelé, podnikatelé v potravinářství, maloobchodní organizace a státní organizace (Správa železnic).
- ✓ Provozovatele stacionárních zařízení v ČR, který jsou systému EU ETS nebudou způsobilým žadatelem. Pro ně je určen program podpory **Zlepšení energetické účinnosti a snižování emisí skleníkových plynů v průmyslu v EU ETS** v rámci **Modernizačního fondu (MŽP/SFŽP)** – 13,3% z alokace z minimálně dostupných 150 mld. Kč.

Specifický cíl 4.1 - Podpora opatření v oblasti energetické účinnosti – Navržené podporované aktivity PD

- ✓ **Snížení energetické náročnosti budov podnikatelských subjektů;**
 - zateplení obvodového pláště, výměna a renovace otvorových výplní, další stavební opatření mající prokazatelně vliv na energetickou náročnost budovy podle minimálních požadavků vyplývajících ze směrnice o energetické náročnosti budov;
 - Zvýšení energetické účinnosti technických zařízení budov (například větrání, klimatizace, chlazení, instalace vzduchotechniky s rekuperací odpadního tepla a modernizace soustav osvětlení);
 - zavádění „smart“ prvků v budovách (prvky řízení efektivního nakládání s energií např. měření a regulace);
- ✓ **Nutné splnit minimální požadavky vyplývající ze směrnice o energetické náročnosti budov.**
- ✓ Po realizaci projektu bude muset budova plnit minimálně parametry energetické náročnosti budov podle požadavků definovaných **§ 6 odst. 2 písm. b) vyhlášky Vyhláška č. 264/2020 Sb.**, o energetické náročnosti budov

Specifický cíl 4.1 - Podpora opatření v oblasti energetické účinnosti – Navržené podporované aktivity PD

- ✓ **Využívání OZE a tepelných čerpadel** pro pokrytí vlastní potřeby energie budov a energetických hospodářství podnikatelských provozů;
 - Podle přílohy V bodu 2 písm. e) směrnice o energetické účinnosti mohou členské státy úspory vyplývající z opatření na podporu instalace technologií pro výrobu energie z OZE malého rozsahu na budovách nebo v budovách pro vlastní spotřebu započítat do vyžadovaného objemu úspor energie podle čl. 7 odst. 1, **pokud vedou k ověřitelným a měřitelným či odhadnutelným úsporám energie v konečném využití a jsou vypočteny v souladu s přílohou V směrnice o energetické účinnosti.**
- ✓ **Modernizace a rekonstrukce rozvodů** elektřiny, plynu, tepla, chladu a stlačeného vzduchu v energetických hospodářstvích podniků za účelem zvýšení účinnosti;
- ✓ **Modernizace a rekonstrukce zařízení na výrobu energie** pro vlastní spotřebu vedoucí ke zvýšení její účinnosti;
 - **investice do kotlů na spalování zemního plynu** a topných systémů v domech a budovách nahrazujících zařízení na uhlí, rašelinu, lignit, ropné břidlice.
 - modernizace zařízení na kombinovanou výrobu tepla a elektřiny do stavu „**vysoce účinné kombinované výroby tepla a elektřiny**“, jak je uvedeno v čl. 2 odst. 34 směrnice 2012/27/EU

Specifický cíl 4.1 - Podpora opatření v oblasti energetické účinnosti – Navržené podporované aktivity PD

- ✓ **Využití odpadní energie;**
- ✓ **Snižování energetické náročnosti/zvyšování energetické účinnosti výrobních a technologických procesů;**
- ✓ **Ekologická a inovativní obnova trakčních kolejových vozidel a Modernizace trakčních napájecích stanic a trakční napájecí sítě (Nové aktivity);**
- ✓ **Zavádění „smart prvků“ (prvky řízení efektivního nakládání s energií např. měření a regulace), zavádění nástrojů k optimalizaci provozu na základě monitoringu hodnocení spotřeby energie včetně podpory implementace nástrojů energetického managementu;**
- ✓ **Podpora výstavby budov využívající OZE v kombinaci s akumulací energie –** Podmínky podpory budou vyžadovat, aby parametry energetické náročnosti novostavby přesahovaly minimální požadavky na budovy s téměř nulovou spotřebou minimálně o 20%, stanovené vyhláškou č. 264/2020 Sb., o energetické náročnosti budov.;
- ✓ **Podpora aktivit firem energetických služeb (Energy Services Companies, ESCO) pro projekty realizované prostřednictvím Energy Performance Contracting (EPC) a pro projekty využívající metodu Performance Design and Build (PD&B) garantující provozní parametry vč, dosažené úspory energie po dobu udržitelnosti projektu; (V současné době pilotní výzva v rámci VI. Výzvy programu ÚE).**

Specifický cíl 4.1 – Způsobilé výdaje a výše dotace

- Způsobilé výdaje (ZV) v souladu s Nařízením Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, oddílem 7 – Podpora na ochranu životního prostředí (článek 38 Investiční podpora na opatření ke zvýšení energetické účinnosti) – očekává se aktualizace v roce 2022
- ZV jsou **dodatečné investiční náklady nezbytné k dosažení vyšší úrovně energetické účinnosti**. ZV se určují takto: a) lze-li náklady na investici do energetické účinnosti identifikovat v celkových investičních nákladech jako samostatnou investici, jsou způsobilé tyto náklady související s energetickou účinností; b) ve všech ostatních případech se náklady na investici do energetické účinnosti určují na základě srovnání s podobnou investicí, která nedosahuje stejné energetické účinnosti a která by byla pravděpodobně realizována bez poskytnutí podpory. **Rozdíl mezi náklady na obě investice vymezuje náklady související s energetickou účinností a představuje způsobilé náklady.**
- **Podle mapy regionální podpory pro Česko platí od 1.1.2022 až do 31.12.2027:**
 - ✓ Pro region NUTS CZ04 Severozápad, CZ05 Severovýchod, CZ07 Střední Morava, CZ8 Moravskoslezsko by měla být **maximální výše podpory 65 % (malý podnik), 55 % (střední podnik) a 45 % (velký podnik) ze ZV.**
 - ✓ Pro region NUTS CZ02 Střední Čechy, CZ03 Jihozápad, CZ06 Jihovýchod by měla být **maximální výše podpory 55 % (malý podnik), 45 % (střední podnik) a 35 % (velký podnik) ze ZV.**
- Za ZV lze považovat výdaj, který vznikl po datu přijatelnosti projektu (den podání plné žádosti).
- Podpořené projekty budou muset dosáhnout minimálně 30 % snížení primární neobnovitelné energie (eventuálně snížení 30 % CO₂).

Program Úspory energie: bezúročné úvěry podnikatelům na projekty zaměřené na energetické úspory

Spolupráce MPO a Českomoravské záruční a rozvojové banky (Národní Rozvojová banka)

Výhody: Trvání: 19.9.2017 až do 30.9.2023 - **alokace** – 1 298 500 000 Kč

Podpora:

- ✓ bezúročných úvěrů: 70 % ZV / 90 % ZV v případě (pouze v rámci podpory de minimis), že výše předpokládaných způsobilých výdajů je max. 3 000 000 Kč;
- ✓ výše úvěru: minimálně 500 tis. Kč, maximálně 60 mil. Kč, (zajištění úvěru: dle dohody mezi příjemcem podpory a ČMZRB), doba odkladu splátek jistiny: maximálně 4 roky, až 10 let splatnosti,
- ✓ subvence úrokové sazby komerčního úvěru: až 15 % úvěru, max. 4 mil. Kč (u projektů s předpokládanými způsobilými výdaji vyššími než 3 mil. Kč je povinné financování způsobilých výdajů projektu dalším bankovním úvěrem poskytnutým spolupracujícím partnerem, který má s ČMZRB uzavřenu smlouvu o spolupráci při poskytování zvýhodněných úvěrů, viz seznam spolupracujících partnerů na internetových stránkách ČMZRB - www.cmzrb.cz , ve výši minimálně 20 % způsobilých výdajů projektu),

Program Úspory energie: bezúročné úvěry podnikatelům na projekty zaměřené na energetické úspory

- ✓ **Energetické hodnocení posuzovaného záměru**, kterým lze nahradit energetický posudek, a to u **projektů s předpokládanými způsobilými výdaji maximálně do 3 mil. Kč** a pro opatření **c) modernizace stávajících zařízení na výrobu energie pro vlastní spotřebu, d) modernizace soustav osvětlení budov a průmyslových areálů a e) realizace opatření ke snižování energetické náročnosti budov v podnikatelském sektoru** Výzvy, případně i jejich kombinaci.
- ✓ Získání tohoto zvýhodněného úvěru je podmíněno realizací podnikatelského projektu, který **přinese minimálně 10% úsporu energie**, Po realizaci projektu nejpozději do 3 let a 6 měsíců od data ukončení realizace projektu.
- ✓ podpora EP: **až 80 % výdajů, max. 250 tis. Kč**,
- ✓ příjemce podpory **prokázal ověřovacím energetickým posudkem splňujícím podmínky dosažení cílové výše úspor energie** stanovené ve smlouvě o zvýhodněném úvěru,
- ✓ **režim podpory: de minimis nebo čl. 38 GBER.**

Program Úspory energie: bezúročné úvěry podnikatelům na projekty zaměřené na energetické úspory

Rozdíly oproti programu Úspory energie

- ➔ Na rozdíl programů úspory energie **neplatí specifická podmínka bod y) kapitoly 9.3) výzvy** v režimu de minimis (V případě aktivity snižování energetické náročnosti výrobních a technologických procesů smí při pořízení energeticky úspornějších výrobních strojů a technologických zařízení **roční produkce nového zařízení překročit roční produkci nahrazovaného zařízení** za předpokladu splnění požadované úspory.
- ➔ Neplatí výběrová kritéria programu Úspory energie a pokud projekt bude mít měrné **způsobivé výdaje vyšší než 25 tis. Kč na úsporu 1 GJ za rok, tak může být projekt podpořen.**
- ➔ Pokud v rámci předcházejících 3 let nelze doložit energetické vstupy spotřeby energie alespoň za jeden rok na základě předložených faktur za energii (bude akceptováno období začínající od 1. 1. 2016), tak projekt není způsobilý. **Neplatí na projekty, kde opatření mají vliv pouze na celkovou dodanou energii do budovy podle vyhlášky č. 78/2013 Sb. (č. 264/2020 Sb.), o energetické náročnosti budov**, tj. na jakoukoliv kombinaci dílčích dodaných energií na vytápění, chlazení, větrání, úpravu vlhkosti vzduchu, přípravu teplé vody a osvětlení.

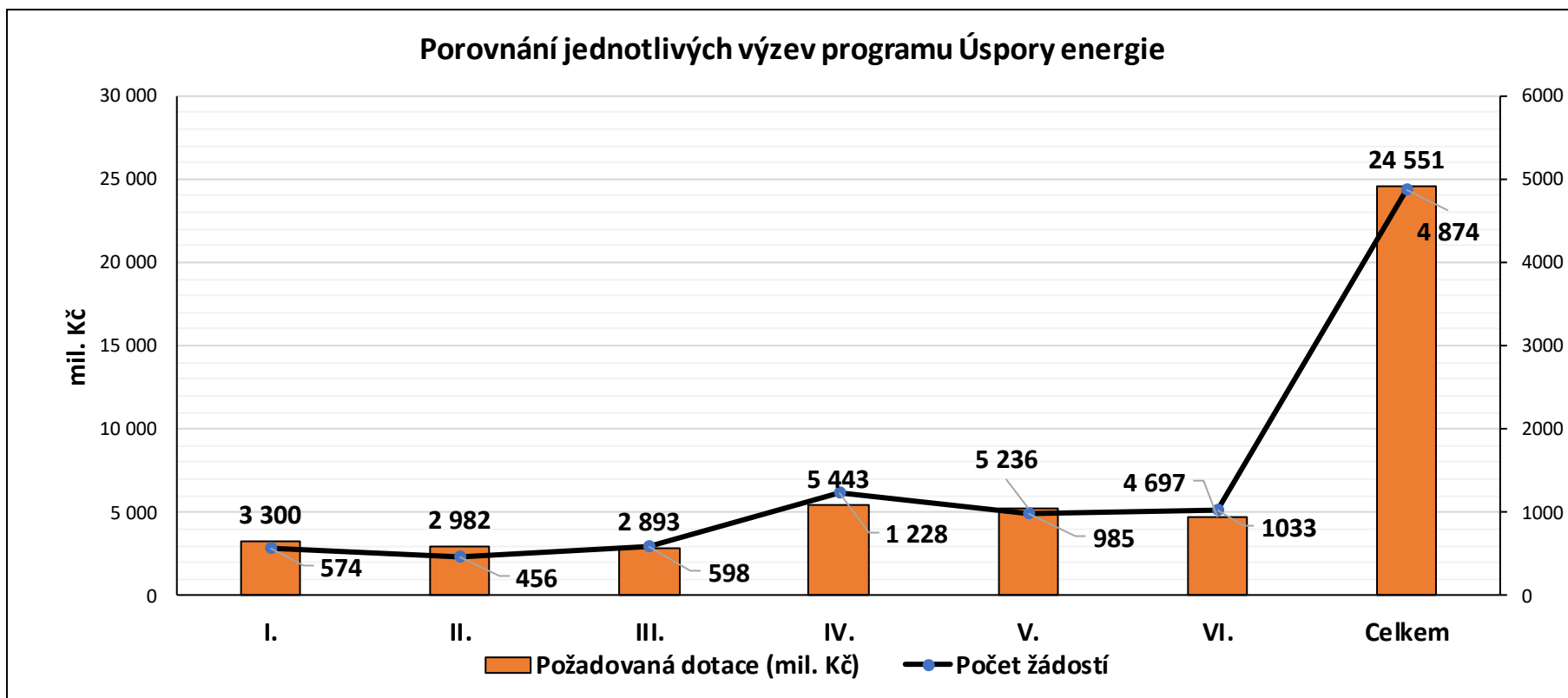
Program Úspory energie: bezúročné úvěry podnikatelům na projekty zaměřené na energetické úspory

Rozdíly oproti programu Úspory energie

- ➔ Na rozdíl programu Úspory energie lze hradit kompletně rekonstrukci celé budovy včetně pevně spojených součástí se stavbou. Lze hradit přístavby a nástavby, tj. rozšiřovat plochu (vytápěnou, nevytápěnou) pokud energeticky splní požadavek min. 10 % úspory v konečné spotřebě.
- ➔ Ale zároveň platí, že **zvýhodněný úvěr poskytnutý pod GBER nedovoluje financovat další stavební opatření, která nejsou přímo spojena s dosažením vyšší úrovně energetické účinnosti.**
- ➔ Modernizace soustav osvětlení budov a průmyslových areálů **nemusí být realizována v rámci komplexních projektů.**
- ➔ **Možnost podpory síťových projektů.**
- ➔ Snižování energetické náročnosti **včetně technologie, která je mobilní v rámci snižování energetické náročnosti výrobních a technologických procesů.**

SC 3.2: Zvýšit energetickou účinnost podnikatelského sektoru

Porovnání jednotlivých vyhodnocených výzev Programu ÚSPORY ENERGIE OP PIK 2014 - 2020

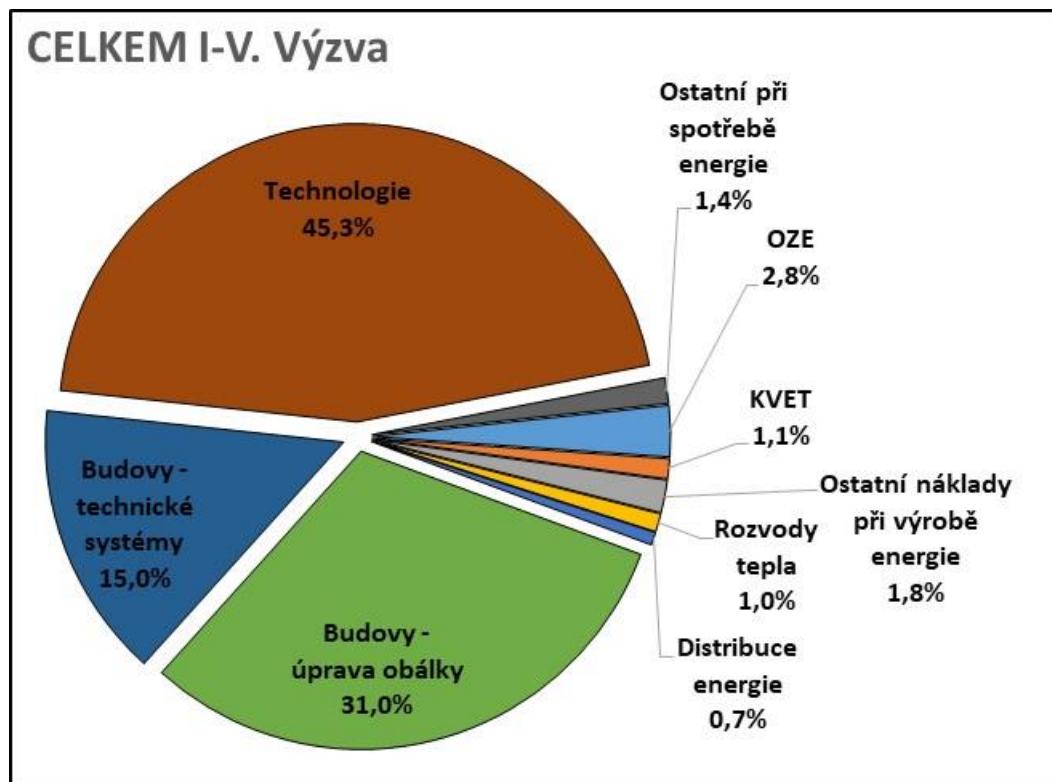
➔ Počet schválených projektů PP27 a výše k 27.10. 2021 v rámci VI. výzvy je 594 s celkovou investiční dotací ve výši cca 2 539 mil. Kč.

Stav implementace Programu úspory energie k 11.10.2021 (I. až VI. Výzva celkem)

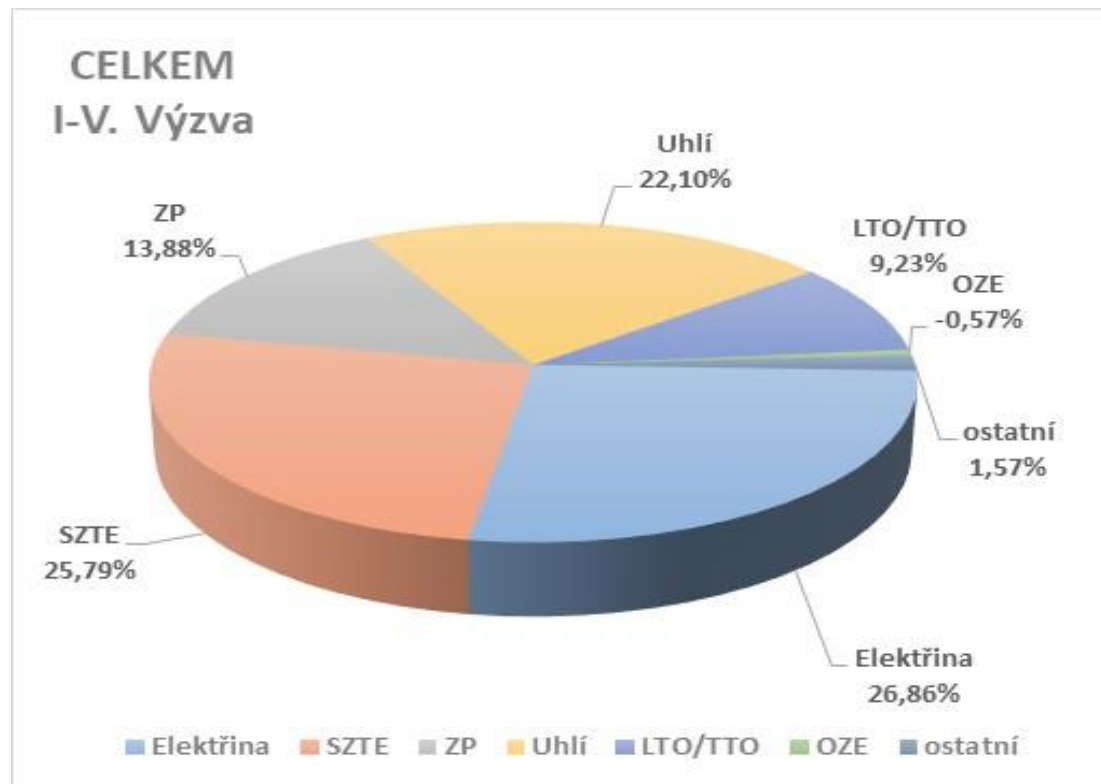
Stav žádosti	Aktivita	Úspory energie I.-VI. výzva
Schválené žádosti	Počet	3 182
	CZV (Kč)	37 411 878 947
	Příspěvek EU (Kč)	14 710 493 024
	Úspora energie (PJ)	6
Vydaná rozhodnutí	Počet	2 749
	CZV (Kč)	32 115 333 446
	Příspěvek EU (Kč)	12 605 529 559
	Úspora energie (PJ)	4,2
Proplacené žádosti	Počet	1 798
	CZV (Kč)	16 064 240 404
	Příspěvek EU (Kč)	6 457 991 414
	Úspora energie (PJ)	2,2

- **Prosba na žadatele, aby žádost o platbu nenechávali na poslední chvíli, pozor na dodržování termínů v podepsaném ROPD!**
- **K doložení příloh požadovaných k vydání Rozhodnutí je stanoven maximálně možný termín do 180 dnů od systémové depeše v rámci MS2014+ s informací, že žádost o podporu byla doporučena k financování (stav PP27a nebo stav PP27b nebo stav PU27a – žádost o podporu zařazena mezi náhradní projekty).**
- **V rámci VI. výzva Programu Úspory energie je nejzazším termínem pro ukončení projektu 30. 6. 2023.** Na základě řádně zdůvodněné žádosti o změnu ze strany žadatele je možné prodloužit dobu realizace projektu až do 30. 9. 2023 po vydání Rozhodnutí, s podmínkou schválení této žádosti o změnu ŘO OP PIK.
- Úspora energie (PJ) jedná se o celkovou očekávanou úsporu v KSE na základě ex-ante vyhodnocení k 31.1.2021.

Předpokládaný podíl jednotlivých kategorií úsporných opatření na celkových schválených ZV (cca 41 mld. Kč) v rámci I. až V. výzvy

Podíl jednotlivých energonositelů na celkové úspoře v KSE v rámci I. až V. výzvy – schválené projekty

Indikátorem povinným k naplnění v rámci programu Úspory energie OP PIK 2014 až 2020

- Indikátorem povinným k naplnění, se rozumí **Roční úspora energie (konečné spotřeby)**.
- Žadatel má **5 let (3 roky v případě MSP) na splnění indikátorů** povinných k naplnění. Indikátor se považuje za splněný, pokud tento ukazatel **bude splněn alespoň v jednom roce** během 5 let (3 roky v případě MSP).
- Termín plnění indikátoru povinného k naplnění je stanoven v Rozhodnutí o poskytnutí dotace.
- **Minimálně jednou po dobu udržitelnosti projektu musí být plnění těchto hodnot potvrzeno Energetickým posudkem**, čímž se prokáže splnění indikátorů, tzn. dokládá se pouze tehdy, kdy ke splnění indikátorů dojde, a stačí doložit pouze jednou.
- **Energetický posudek pro tyto účely se rozumí podle § 9a odst. 1 písm. e) zákona č.406/2000 Sb., o hospodaření energií, v platném znění, zpracovaný podle vyhlášky č. 480/2012 Sb. o energetickém auditu a energetickém posudku, ve znění vyhlášky č.309/2016 Sb. případně navazující novely, (č.141/2021 Sb. – požadavky na zpracování se nemění)**

Zdroje informací:

www.mpo.cz

<http://www.agentura-api.org/>

Zelená linka: 800 800 777

Děkujeme za Vaši pozornost

Ing. Miroslav Honzík, Ph.D.

(honzik@mpo.cz)

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Ing. Miroslav Honzík, Ph.D.
Odbor infrastruktury pro MSP a
energetických programů